

Granskning av årsredovisning 2012

Lunds kommun

*Lena Salomon
Bengt-Åke Hägg
Alf Wahlgren*

april 2013

Innehållsförteckning

1.	Sammanfattning	1
2.	Inledning	2
2.1.	Bakgrund	2
2.2.	Revisionsfråga och metod	2
3.	Granskningsresultat	4
3.1.	Verksamhetens utfall, finansiering och ekonomiska ställning	4
3.1.1.	Förvaltningsberättelse	4
3.1.1.1.	Översikt över utvecklingen av verksamheten	4
3.1.1.2.	Investeringsredovisning.....	6
3.1.1.3.	Driftredovisning	6
3.1.2.	Balanskrav	7
3.1.3.	God ekonomisk hushållning	8
3.1.3.1.	Finansiella mål	8
3.1.3.2.	Mål för verksamheten	9
3.1.4.	Nämndernas redovisning av sitt uppdrag.....	11
3.2.	Rättvisande räkenskaper	11
3.2.1.	Resultaträkning	11
3.2.2.	Balansräkning.....	13
3.2.3.	Kassaflödesanalys.....	14
3.2.4.	Sammanställd redovisning	14
3.2.5.	Tilläggsupplysningar	15

---

1. Sammanfattning

Vi bedömer att årsredovisningen i all väsentlighet, *med undantag av pensionsredovisningen*, redogör för **utfallet av verksamheten, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen**.

Vi bedömer vidare att årsredovisningen i allt väsentligt uppfyller kraven på **rättvisande räkenskaper** och är upprättad enligt god redovisningssed.

Årets resultat är positivt och uppgår enligt driftredovisningen till 111 mnkr vilket är 99 mnkr bättre än budget. Kommunen lever upp till kommunallagens krav på en ekonomi i balans (KL 8:5 a-b) då kommunen 2012 redovisar ett positivt balanskravsresultat med 113 mnkr vilket är 115 mnkr bättre än budget (-2 mnkr). Kommunen har även reglerat 2011 års uppkomna underskott med -19,8 mnkr varför det justerade balanskravsresultatet uppgår till 93,6 mnkr år 2012.

Vi bedömer sammantaget att resultaten i årsredovisningen är förenliga med de av fullmäktige fastställda tre finansiella målen. Dock gör vi bedömningen att det är oroväckande att nämnderna sammantaget redovisar ett underskott på -34 mnkr. Vi konstaterar att det mot bakgrund av detta och kommande investeringsbehov är viktigt att kommunen ser över kostnadsutvecklingen.

Samtliga allmänna mål för verksamheten bedöms uppnådda 2012 utifrån årsredovisningens återrapportering. Vi bedömer verksamhetsmålen uppfyllelse som god, med 77 % uppfyllda verksamhetsmål.

Avvikelse mot normer: Lunds kommun redovisar följande avvikelser mot god redovisningssed gällande avsättning för återställande av avfallsdeponier, där omräkning till nuvärde inte har skett (RKR nr 10:2).

Kommunen följer inte Lag om kommunal redovisning (KRL) kap 5 § 4, Pensionsutbetalningar. Kommunen redovisar 2 717 mnkr som avsättning i balansräkningen i stället för som en upplysning utanför balansräkningen. Kommunens redovisning innebär också att årets resultat är 6 mnkr lägre redovisat än om lagen följts. Avvikelsen mot KRL framgår av tillämpade redovisningsprinciper. Likaså framgår den resultatpåverkan som tillämpat redovisningssätt ger. Lunds kommun aviserar i årsredovisningen att tillämpad modell för pensionsredovisningen kommer att ändras inför nästa räkenskapsår.

---

2. Inledning

2.1. Bakgrund

I den kommunala redovisningslagen (KRL) regleras externredovisningen för kommuner och landsting. I lagen finns bestämmelser om årsredovisningen. Vidare regleras den kommunala redovisningen av uttalanden från Rådet för kommunal redovisning (RKR) och i tillämpliga delar av Redovisningsrådet och Bokföringsnämndens normering.

Revisionsobjekt är Kommunstyrelsen som enligt kommunallagen är ansvarig för årsredovisningens upprättande.

När det gäller nämndernas redovisning, skall den enligt kommunallagen utformas på det sätt som fullmäktige bestämmer.

2.2. Revisionsfråga och metod

Revisorerna har bl. a. till uppgift att pröva om räkenskaperna är rättvisande. Inom ramen för denna uppgift bedöms om årsredovisningen är upprättad i enlighet med lag om kommunal redovisning (kap 3 – 8). Vidare ska revisorerna enligt kommunallagen (9:9a) avge en skriftlig bedömning av om resultatet enligt årsredovisningen är förenligt med de mål fullmäktige beslutat om. Bedömningen ska biläggas årsbokslutet. Detta sker inom ramen för upprättandet av revisionsberättelsen.

Granskningen, som sker utifrån ett väsentlighets- och riskperspektiv, ska besvara följande revisionsfrågor:

- Lämnar årsredovisningen upplysning om verksamhetens utfall, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen? Med verksamhetens utfall avses utfallet i förhållande till fastställda mål och ekonomiska ramar.
- Är årsredovisningens resultat förenligt med de mål fullmäktige beslutat avseende god ekonomisk hushållning?
- Har balanskravet uppfyllts och hanteras eventuella underskott i enlighet med balanskravets regler?
- Är räkenskaperna i allt väsentligt rättvisande? Med rättvisande avses följsamhet mot lag, rekommendationer och god redovisningssed.

Granskningen av årsredovisningen omfattar:

- förvaltningsberättelse (inkl drift- och investeringsredovisning)
- resultaträkning
- kassaflödesanalys
- balansräkning
- sammanställd redovisning

Bilagor och specifikationer till årsredovisningens olika delar har granskats.

Vi har även bedömt kommunens ekonomiska ställning och utveckling, efterlevnaden av balanskravet och om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de mål för god ekonomisk hushållning som fullmäktige beslutat om.

Vidare har vi också inom ramen för granskningen av årsredovisningen bedömt nämndernas redovisningar av hur de fullgjort sitt uppdrag från fullmäktige.

Granskningen har utförts enligt god revisionssed. Det innebär att granskningen planerats och genomförts ur ett väsentlighets- och riskperspektiv för att i rimlig grad kunna bedöma om årsredovisningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild. Med rättvisande bild menas att årsredovisningen inte innehåller fel som påverkar resultat och ställning eller tilläggsupplysningar på ett sätt som kan leda till ett felaktigt beslutsfattande. Granskningen omfattar därför att bedöma ett urval av underlagen för den information som ingår i årsredovisningen. Då vår granskning därför inte varit fullständig utesluter den inte att andra än här framförda felaktigheter kan förekomma.

Rapporten har varit föremål för sakgranskning av berörda.

---

3. Granskningsresultat

3.1. Verksamhetens utfall, finansiering och ekonomiska ställning

3.1.1. Förvaltningsberättelse

3.1.1.1. Översikt över utvecklingen av verksamheten

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att förvaltningsberättelsens översikt och upplysningar i all väsentlighet överensstämmer med kraven i KRL.

Analys och rättvisande bedömning av ekonomi och ställning

Årets resultat är positivt och uppgår enligt driftredovisningen till 111 mnkr vilket är 99 mnkr bättre än budget. Resultatet enligt kommunallagens balanskrav redovisas till 113 mnkr vilket är 115 mnkr bättre än budget (-2 mnkr). Det positiva balanskravsresultatet anges främst bero på återbetalning från AFA Försäkrings AB med 90 mnkr, högre intäkter från avslutade exploateringsområden med 42 mnkr, högre skatteintäkter än budget med 19 mnkr, ett underskott på 34 mnkr i nämndernas verksamhet samt 19 mnkr mer i finansiella kostnader.

I nämndernas sammanlagda underskott på 34 mnkr redovisar vård- och omsorgsnämnden ett minus på 22 mnkr.

Händelser av väsentlig betydelse

Under rubriken "Hänt i Lund 2012" listas i kort form 23 händelser där det bland annat framgår att: Nya Saluhallen invigts, Lund har utsetts till årets cykelkommun och Årets värmepumpskommun och att Lund blir bästa kommun på Ekomat.

I avsnittet Lund i omvärlden lämnas upplysningar om väsentliga förändringar och händelser under året som bland annat berör befolkning och bostadsbyggande och arbetsmarknaden i Lund. I avsnittet beskrivs också utvecklingen avseende välfärd och folkhälsa samt vilka utmaningar och möjligheter som i närtid väntar Lunds kommun.

Under 2012 har Lunds internationella verksamhet haft två fokus: Asien geografiskt och Miljö & Innovation tematiskt. Därutöver har kommunen bedrivit vänortsverksamhet med bland annat polska vänorten Zabrze. Kommunfullmäktige har under 2012 varit värd för besökande ambassadörer, delegationer, elevgrupper från ett antal länder i Europa och Asien.

I övrigt redovisar styrelsen och nämnderna Årets händelser i sina respektive verksamhetsredovisningar.

Förväntad utveckling

I avsnittet om Lund i omvärlden framgår, utöver händelser av väsentlig betydelse, även information om den förväntade utvecklingen. I nämndernas verksamhetsredovisningar, som ligger utanför förvaltningsberättelsen, återfinns redogörelser för den förväntade utvecklingen under rubriken Framtid och utveckling.

Väsentliga personalförhållanden

Den obligatoriska redovisningen av sjukfrånvaro specificerad på lång- och korttidsfrånvaro, män och kvinnor samt åldersindelad, redovisas i förvaltningsberättelsens personalredovisning. Kommunens totala sjukfrånvaro uppgick under 2012 till 5,7 procent vilket är en försämring mot 2011 med 0,5 procentenheter. Det innebär att målet för 2012 om en sjukfrånvaro på högst 4,8 procent inte uppnås. Utöver redovisning av sjukfrånvaron innehåller personalredovisningen en redogörelse för att kommunens tre andra personalpolitiska mål har uppnåtts.

Gemensam förvaltningsberättelse

Under rubriken: Resultat och ekonomisk ställning för kommunens samlade verksamhet redovisas den gemensamma förvaltningsberättelsen. Förvaltningsberättelsen omfattar en beskrivning av den samlade kommunala verksamhetens organisation och lämnar särskilda upplysningar om ekonomi och verksamhet i koncernföretagen i enlighet med RKR 8.2.

Obligatorisk information enligt KRL och RKR:s rekommendationer

I förvaltningsberättelsen redovisas upplysningar om pensionsmedel och pensionsförpliktelser i enlighet med RKR 7.1. I redovisningen informeras om att kommunen gör ett avsteg från KRL som säger att pensionsförpliktelser ska redovisas enligt blandmodellen. Utan närmare förklaring anges att kommunen redovisar hela pensionsförpliktelserna som en avsättning i balansräkningen.

Andra förhållanden som har betydelse för styrning och uppföljning av verksamheten

Detta område avser information och analys rörande prestationer, kvalitet och mål. I förvaltningsberättelsens inledning finns ett kortare avsnitt om Fakta om Lunds kommun som redovisar den politiska mandatfördelningen, utdebiteringen i Lund och region Skåne jämfört med medelutdebiteringen i Skåne samt en lista på större (fler än 500 anställda) arbetsgivare i Lunds kommun.

Vart gick skattepengarna är en återkommande tabell som redovisar hur mycket skattepengar som har gått till olika verksamheter under 2012 och 2011 samt förändringen på två och fem års sikt. Tabellen *Fem år i sammandrag* redovisar genom olika nyckeltal kommunens utveckling från 2008 till 2012. Här återfinns också en koncern- och bolagsredovisning för 2012 som i tabellform redovisar resultat, investeringar, soliditet och antal anställda för koncernen, kommunen och de kommunala bolagen.

Förvaltningsberättelsen innehåller också en Miljöredovisning som innehåller en avstämning och bedömning av kommunens fem lokala miljömål. Den bedömning som görs är att kommunen klarar tre mål och ett mål, avseende halvering av koldioxidutsläpp till år 2020 jämfört med 1990, bedöms som möjligt att uppnå. Målet, att andelen nyinköpta/leasade personbilar som uppfyller kraven för miljöfordon ska vara 100 procent år 2012, bedöms inte uppnås då andelen var 59 procent.

I Miljöredovisningen lämnas också uppgifter om kommunens arbete med nya klimatmål, frisk luft, skyddad natur, ekologisk mat, miljöbilar, avfall samt det miljöarbete som bedrivs inom den kommunala organisationen.

Sist i årsredovisningen redovisas jämförelsetal och nyckeltal. Jämförelsetalen innehåller statistiska uppgifter om Lunds kommun jämfört med medelvärdet för kommungrupperna ”Större städer”, Skåne län och Sverige.

Nyckeltalen avser kommunens verksamhetsområden och redovisas utifrån följande områden: Befolkning, Gator, park, brandskydd med mera, Kultur och fritid, Pedagogisk verksamhet, Vård och omsorg, Särskilt riktade insatser, Affärsverksamhet och Gemensamma lokaler och övrigt gemensamt.

Vi bedömer att värdet av att redovisa jämförelsetalen och nyckeltalen hade ökat om de kompletterats med kortare kommentarer.

3.1.1.2. Investeringsredovisning

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att investeringsredovisningen i all väsentlighet ger en rättvisande bild av årets investeringar.

Investeringarna för 2012 uppgår till 730 mnkr, där den största delen avser investeringar inom servicenämnden (533 mnkr). Från detta belopp avräknas vad som anges vara finansiellt lönsamma investeringar på 214 mnkr.

Tabell 1 : Större investeringar under år 2012 har varit:

Projekt	Årets utgift, mnkr	Beräknad totalutgift, mnkr
Högevallsbadet	95	319
Saluhallen	45	154
Kristallen	120	352

Under året har ett antal projekt blivit dyrare än beräknat vilket inte framgår av servicenämndens redovisning. Beloppen är betydande och kan innebära att andra projekt som godkänts inom servicenämnden totala ram får skjutas på framtiden. Projekten har inte avslutats vid årsskiftet. Det bör observeras att både Saluhallen och Kristallen betraktas som finansiellt lönsamma investeringar.

Vad som är finansiellt lönsamma investeringar definieras av kommunstyrelsen i budgetdokumentet.

3.1.1.3. Driftredovisning

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att driftredovisningen i all väsentlighet ger en rättvisande bild av hur utfallet förhåller sig till fullmäktiges budget.

Avvikelsen mot både budget är störst vad gäller Vård- och omsorgsnämnden och Barn- och utbildningsnämnd Lunds stad. Vård- och omsorgsnämnden anger att SoL-verksamheten visar ett underskott på 28,7 mnkr som största orsak till budgetöverskridandet, dock lämnas inga mer konkreta möjligheter till att uppnå en verksamhet i balans, mer än att nämnden tagit flera beslut för att långsiktigt sänka kostnaderna och nå balans i förhållande till anvisad budget. Nämnden aviserar även att Socialstyrelsens nya föreskrifter och allmänna råd kan komma att innebära ökade kostnader.

För Barn- och skolnämnd Lunds stad redovisas en budgetavvikelse på 28,2 mnkr huvudsakligen beroende på fler barn och elever än budgeterat. Läraravtalet blev även kostsammare än budgeterat. Volymavvikelserna kommer dock att kompenseras enligt beslutat regelverk för direkt skolpeng. Nämndernas budgetavvikelse samt förändringen från avvikelsen mot budget redovisas i tabellen nedan:

Tabell 2 : Nämndernas budgetavvikelse och driftsredovisning per nämnd, 2012 mnkr

Driftsredovisning per nämnd, mnkr			
	Budget 2012	Utfall 2012	Avvikelse
Kommunstyrelse/kommunkontor	186,5	186,0	0,5
Servicekommitté	-83,0	-87,0	4,0
Byggnadsnämnd	22,7	24,0	-1,3
Teknisk nämnd	212,3	212,0	0,3
Miljönämnd	11,6	11,0	0,6
Kultur- och fritidsnämnd	296,4	290,0	6,4
Socialnämnd	436,9	434,0	2,9
Vård- o Omsorgsnämnd	1382,4	1404,0	-21,6
Utbildningsnämnd	433,0	426,0	7,0
Barn- o Skolnämnd Lunds stad	1404,8	1433,0	-28,2
Barn- o Skolnämnd Lund Öster	588,1	592,0	-3,9
Renhållningsstyrelsen	-0,8	0,0	-0,8
Summa nämnderna	4890,9	4925,0	-34,1
Finansförvaltning	-260,0	-394,0	134,0
Verksamhetens nettokostnad	4630,9	4531,0	99,9

Vi gör bedömningen att det är oroväckande att nämnderna sammantaget redovisar ett underskott på -34 mnkr. Vi konstaterar att det mot bakgrund av detta och kommande investeringsbehov är viktigt att kommunen ser över kostnadsutvecklingen.

3.1.2. Balanskrav

Bedömning och iakttagelser

Vi instämmer i kommunens bedömning av om balanskravet har uppfyllts. Lunds kommun uppvisar ett resultat för 2012 på +113 mnkr vid avstämning mot balans-

kravet. Kommunen har återställt tidigare års balanskravsresultat på -19,8 mnkr från år 2011 varför det justerade balanskravsresultatet är 93,6 mnkr år 2012. Information om balanskravsresultatet framgår i not men inte av förvaltningsberättelsen.

Tabell 3: Balanskravsresultatet 2012

Avstämning av balanskravsresultat 2012	mnkr
Redovisat resultat	111,3
Avgår:	
Nedskrivningar	-4,1
Uppräkning av pensionsskuld	6,2
Justerat resultat	113,4
Ingående resultat att återställa	-19,8
Justerat balanskravsresultat	93,6

3.1.3. God ekonomisk hushållning Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer den finansiella måluppfyllelsen som mycket god.

Vi bedömer utifrån årsredovisningens återrapportering verksamhetsmålen uppfyllelse som god.

Lunds kommuns styrmodell

Styrmodellen utgår från Lunds kommuns vision som beskriver en bild av ett framtida önskvärd tillstånd i kommunen. Lunds kommun arbetar med tre målnivåer: fullmäktigemål, nämndsmål och verksamhetsmål. Fullmäktiges mål är dels allmänna och riktar sig till alla nämnder och dels särskilda för varje nämnd.

Enligt styrmodellen analyseras verksamhetens resultat med utgångspunkt från målen. Resultaten i sin tur ligger till grund för en bedömning av i vilken utsträckning som målen uppnåtts. I förvaltningsberättelsens beskrivning av styrmodellens arbetsprocess framgår det: "Bedömningen är utgångspunkt för vilka åtgärder som väljs. Detta ger en lärande organisation. Tolkningar, bedömningar och val av åtgärder sker i dialog mellan olika 'intressenter'.

Resultatet mäts och värderas kontinuerligt med hjälp av ett antal mätetal/indikatorer som utgår från kommunfullmäktiges mål. För varje mätetal anges ett årligt värde som följs upp i delårsrapport och årsanalys och årsredovisning. För de övergripande målen finns inga specifika indikatorer."

3.1.3.1. Finansiella mål

I årsredovisningen görs en överskådlig avstämning mot kommunens finansiella mål som fastställts i budget 2012:

Tabell 4: Avstämning finansiella mål 2012

Finansiellt mål, fastställt av fullmäktige i budget 2012	Utfall 2012	Måluppfyllelse, KS bedömning
Kommunen skall ha ett årligt positivt resultat som minst uppgår till två procent av skatteintäkter och generella statsbidrag. (jämfört med kommunallagens balanskrav).	Resultatet uppgår till 113 mnkr vilket motsvarar 2,4 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag.	<i>Klarar målet.</i>
Långsiktigt skall kommunens låneskuld per invånare inte överstiga det vägda medelvärdet för landets samtliga kommuner (2011: 16 800 kr/inv).	Låneskulden i Lund var 10 800 kronor per invånare vid årets slut.	<i>Klarar målet.</i>
Nettoinvesteringarna får årligen uppgå till högst 12 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag.	Årets investeringar ligger på 10 procent. Vid avstämningen mot målet för högsta investeringsnivå räknas de projekt bort som bedöms som finansiellt lönsamma.	<i>Klarar målet.</i>

I bedömningen att den finansiella måluppfyllelsen är mycket god bör det observeras att utan återbetalningen från AFA Försäkrings AB med 90 mnkr hade målet om ett årligt positivt resultat på minst 2 procent inte klarats och då hade bedömningen nedgraderats till god.

3.1.3.2. Mål för verksamheten

Kommunfullmäktige har i budgeten för 2012 beslutat om tio allmänna mål för verksamheten. I förvaltningsberättelsen görs en uppföljning och redogörelse av det uppnådda resultatet för varje mål. Bedömningen som görs är att samtliga tio allmänna mål klaras.

Kommunfullmäktige har även beslutat om 46 mål för nämnderna och 43 av dem följs upp i förvaltningsberättelsen. Av de 46 målen har byggnadsnämnden två mål och valnämnden ett mål som saknar indikatorer och därför följs dessa inte upp i förvaltningsberättelsen.

I tabell 5 nedan har vi gjort en sammanställning över måluppfyllelsen av kommunfullmäktiges mål för nämnderna.

Tabell 5: Måluppfyllelse av kommunfullmäktiges mål för nämnderna

Nämnd	Antal mål	Indikatorer	Klarar ej målet	Klarar målet
Kommunstyrelsen	1	6		1
Överförmyndarnämnden	1	4		1
Servicenämnden	3	10		3
Byggnadsnämnden	2	2		2
Tekniska nämnden	5	9	1	4
Miljönämnden	1	2		1
Kultur- och fritidsnämnden	1	9		1
Socialnämnden	3	4	1	2
Vård- och omsorgsnämnden	3	12	1	2
Utbildningsnämnden	6	10	2	4
Barn- och skolnämnd Lunds stad	8	18	3	5
Barn- och skolnämnd Lund öster	8	18	2	6
Renhållningsstyrelsen	1	2		1
Summa	43	106	10	33

Av tabellen framgår att antalet mål för nämnderna varierar liksom antalet indikatorer. Flest mål och indikatorer har skolnämnderna. Nytt för i år är att bedömning för varje enskild indikator inte redovisas i förvaltningsberättelsen utan det är endast den sammanvägda bedömningen av om målen klaras eller ej som redovisas. Totalt anges 33 mål klarats och 10 mål som ej klarade vilket ger en måluppfyllelsegrad på 77 procent.

Efter uppföljningen av kommunfullmäktiges allmänna mål finns en sammanfattande bedömning av måluppfyllelsen där det framgår att antalet indikatorer ökat med 17 sedan 2011. I sammanfattningen redovisas att 57 indikatorer når upp till budgeterad nivå och 41 indikatorer gör det inte. Resterande 8 indikatorer har inte kunnat bedömas mot en budgeterad nivå då det saknas i budgeten. I sammanfattningen saknas en bedömning av hur många mål som klarats och graden av måluppfyllelse.

I sammanfattningen lyfts det fram att vård- och omsorgsnämnden inte klarade förväntade mätvärden på indikatorerna då det bland annat råder brist på utbildad personal, sjukfrånvaron ökat och att resultaten för medarbetarenkäten blivit något sämre. Skolnämnderna kommenteras också för att de trots mycket goda studieresultat inte klarade årets målsättning vad gäller betygsresultat. Det sistnämnda sätter fokus på konsekvenserna av att använda indikatorer som grund för bedömning av huruvida ett mål uppnås eller ej. I det här fallet blir konsekvensen att de båda Barn- och skolnämnderna bedömer att de inte klarar målet som lyder: *”Det nationella uppdraget ska fullgöras med goda resultat, hög kvalitet och hög effektivitet. Kunskapsmålen ska sättas i fokus.”* För en kommun som prioriterar skolan och som oftast hamnar högt i nationella rankingar kan en sådan slutsats kanske kännas främmande.

I och med att det citerade verksamhetsmålet är kopplat till två högt ställda betygsindikatorer och då dessa inte klaras så blir bedömningen att målet heller inte klaras. Utifrån denna iakttagelse anser vi att systemet med indikatorer kopplade till verksamhetsmål bör ses över för att göra uppföljningen mer adekvat.

Enligt kommunallagen 8 kap. 1 § ska ”kommuner och landsting ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet och i sådan verksamhet som bedrivs genom andra juridiska personer”. I den gemensamma förvaltningsberättelsen görs bedömningen att nästan alla bolag och kommunalförbund har goda resultat och en god ekonomisk ställning. I övrigt bedöms Räddningstjänsten Syd i allt väsentligt uppfylla det övergripande verksamhetsmässiga målet, och VA SYD redovisar ett resultat uppgående till noll.

3.1.4. Nämndernas redovisning av sitt uppdrag

Av KL 3:15 framgår att nämnderna ska redovisa till fullmäktige hur de fullgjort sina uppdrag och fullmäktige beslutar om omfattningen av redovisningen och formerna för den.

Bedömning och iakttagelser

Verksamhetsredovisningen innehåller redogörelser per nämnd. Nämndsredovisningarna utgår från rubrikerna: Verksamhetsuppdrag, Årets händelser, Mål och måluppfyllelse, Ekonomi samt Framtid och utveckling. Samtliga nämndsredovisningar innehåller också en resultaträkning på nämnds nivå med uppgifter om de tre senaste årens utfall. Under rubriken Mål och måluppfyllelse redovisas i tabellform hur nämnderna lyckats med att klara kommunfullmäktiges mål för respektive nämnd. Det är alltså samma redovisning som återfinns i förvaltningsberättelsen. Skillnaden är att redovisningen av måluppfyllelsen är utförligare och tydligare i och med att de kompletteras med kommentarer i avsnitten Mål och måluppfyllelse.

Vi anser att föreliggande verksamhetsredovisningar per nämnd inklusive styrelsen är bra, tydliga och informativa och bedömer att:

- redovisningarna är utformade i enlighet med kommunens anvisningar
- att alla nämnder redovisar resultat och bedömning för samtliga mål
- att graden av måluppfyllelse är god.

3.2. Rättvisande räkenskaper

3.2.1. Resultaträkning

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att resultaträkningen uppfyller KRL:s krav och i övrigt är upprättad i enlighet med god redovisningssed. Vad gäller bedömningen av pensionsredovisningen, se under avsnittet balansräkning.

Vi bedömer att resultaträkningen ger en i allt väsentligt rättvisande bild av årets resultat.

Tabell 6: Resultaträkningens utfall för kommunen jämfört med föregående år:

Resultaträkning 2012-12-31 mnkr	Utfall föreg år	Utfall 2012	Ökn/ Minsk. %
Verksamhetens intäkter	1392	1430	2,7%
Jämförelsestörande poster	-26	134	-615,4%
Verksamhetens kostnader	-5714	-5847	2,3%
Avskrivningar	-227	-247	8,8%
<i>Verksamhetens nettokostnader</i>	-4575	-4530	-1,0%
Skatteintäkter	4286	4446	3,7%
Generella statsbidrag	280	268	-4,3%
Summa skatter och statsbidrag	4566	4714	3,2%
Finansiella intäkter	76	88	15,8%
Finansiella kostnader	-298	-160	-46,3%
Årets resultat	-231	111	-148,5%

Den huvudsakliga avvikelserna mot 2012 är jämförelsestörande post avseende återbetalning av AFA-medel för åren 2007-2008 med 90 mnkr. Redovisning av dessa medel har skett enligt rekommendation från RKR. Exklusive denna post hade kommunen 2012 redovisat ett överskott 22 mnkr.

Budgeten för 2012 pekade på ett överskott om 12 mnkr före avräkning mot balanskravet

Verksamhetens kostnader överstiger budget med 156 mnkr eller 2,7%. Intäkterna ökar med 140 mnkr eller 10,8%. Skatteintäkterna uppgår i princip till de budgeterade. Skillnaden mellan 2011 och 2012 för slutliga skatteintäkter uppgår till +451 kronor per invånare. Skillnaden i kostnads- respektive inkomstutjämningsbidraget ökar med 363 kronor per invånare mellan åren.

I delårsrapporten konstaterade servicenämnden att ett flertal förskolor och fritidshem drabbats av mögelangrepp. I nämndens redovisning av årets verksamhet anges att nedskrivningar skett med 4,2 mnkr och avser förskolan Blåtunga. Enligt gällande redovisningsregler för kommuner ska det ske en nedskrivning av en anläggningstillgång när det finns indikationer på att en tillgång minskat i värde. En av tre indikatorer skall då vara uppfylld. En av dessa är när tillgången åsamkats fysiska skador som sänker dess värde och årliga servicepotential. Som angetts ovan har servicenämnden angett i sin delårsrapport att ett flertal förskolor och fritidshem drabbats av mögelskador, dock utan att ange närmare belopp. Servicenämnden anger även att man avvaktar med nedskrivningar på 3 mnkr till nästkommande år och att servicenämnden ännu inte fattat beslut om att riva byggnader. Allmänt gäl-

---

ler den så kallade försiktighetsprincipen, d v s att kostnader skall redovisas när de är kända varför ett högre belopp för nedskrivningar kunde varit relevant att redovisa.

Totala nedskrivningar av materiella anläggningstillgångar uppgår för 2012 till 14,6 mnkr varav merparten avser gjord nedskrivning efter genomgång av markreserven.

3.2.2. Balansräkning

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att balansräkningen i allt väsentligt, *med undantag av pensionsredovisningen*, ger en rättvisande bild av tillgångar, avsättning, skulder och eget kapital.

Balansräkningen är uppställd enligt KRL, *med undantag för pensionsredovisningen* och omfattar tillräckliga noter. Bilagor och specifikationer finns i tillräcklig omfattning.

Vår bedömning är, *med undantag av vad som redovisats ovan*, att tillgångarna och skulderna existerar, är fullständigt redovisade, rätt periodiserade och har värderats enligt principerna i KRL.

Bedömning avseende tillämpad modell för pensioner

Fullfonderingsmodellen avseende pensionsavsättningen strider mot Lag om kommunal redovisning (KRL) 5 kap § 4 där det stadgas att blandmodellen skall tillämpas. Lunds kommun har i flertalet år tillämpat fullfonderingsmodellen då man ansett att denna ger en mer rättvisande bild. RKR har i anvisningar daterade februari 2012 lämnat följande rekommendation gällande avstegsregeln:

"Möjligheten till avsteg gäller följaktligen inte generellt utan bara undantagsvis och under exceptionella förhållanden, då en kommun eller ett landsting kan visa att en viss regel i just deras fall leder till en icke rättvisande bild. Avvikelse från rekommendationer kan följaktligen endast motiveras utifrån det övergripande syftet att redovisningen ska ge en rättvisande bild. Av upplysningen om skälen till avvikelsen bör det tydligt framgå vilket exceptionellt förhållande som föreligger samt varför det i just deras fall leder till en icke rättvisande bild. Avvikelser som inte kan motiveras utifrån det övergripande syftet att redovisningen ska ge en rättvisande bild och där exceptionella förutsättningar i det specifika fallet inte kan påvisas, är inte förenliga med god redovisningssed."

Kommunen följer inte Lag om kommunal redovisning (KRL) kap 5 § 4, Pensionsutbetalningar. Kommunen redovisar 2 717 mnkr som avsättning i balansräkningen i stället för som en upplysning utanför balansräkningen. Kommunens redovisning innebär också att årets resultat är 6 mnkr lägre redovisat än om lagen följts. Avvikelsen mot KRL framgår av tillämpade redovisningsprinciper. Likaså framgår den resultatpåverkan som tillämpat redovisningssätt ger. Lunds kommun aviserar i årsredovisningen att tillämpad modell för pensionsredovisningen kommer att ändras inför nästa räkenskapsår.

Balansräkningen i övrigt

Avvikelser mot normer: Lunds kommun redovisar följande avvikelser mot god redovisningssed:

- Avsättning för återställande av avfallsdeponier, där omräkning till nuvärde inte har skett (RKR nr 10:2)

Årets investeringar i materiella anläggningstillgångar uppgår till 148 mnkr exkl omfördelningar på 757,7 mnkr.

Enligt beslut i Krafringen AB har det aktieägartillskottet på 1 647,8 mnkr omvandlats till aktier.

Långfristiga skulder uppgår till 866,6 mnkr (810,5 mnkr). Ökningen avser utnyttjad checkkredit. Certifikatsprogrammet har ökat med 400 mnkr varav 200 mnkr avser vidareutlåning.

3.2.3. Kassaflödesanalys

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att kassaflödesanalysen redovisar kommunens finansiering och investeringar. Vi bedömer även att det finns noter och tilläggsupplysningar i behövlig omfattning.

Totalt sett uppgår årets kassaflöde till -12 mnkr. Investeringarna totalt sett uppgår till 786 mnkr vilket finansierats med ökad nettoupplåning på 338 mnkr och resterande via medel från den löpande verksamheten, huvudsakligen avskrivningar som inte genererar någon utbetalning (247 mnkr).

3.2.4. Sammanställd redovisning

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att den sammanställda redovisningen ger en helhetsbild av kommunens ekonomiska ställning och åtaganden. Inga avvikelser har noterats vid avstämning mot KRL 8,1 och 8,2. I KRL noteras att det skall upprättas en gemensam förvaltningsberättelse. Sammantaget görs den bedömningen att lagens krav har uppfyllts.

Den sammanställda redovisningen omfattar kommunen samt hel och delägda bolag/motsvarande.

Konsolideringen i den sammanställda redovisningen omfattar bolag/motsvarande med ett inflytande på minst 20 %. Förvärvsmetoden har använts. Eliminering av koncerninterna poster har skett i tillräcklig omfattning.

Som framgår av den sammanställda redovisningen uppgår resultatet till ett överskott om 360 mnkr. Störst överskott visar Krafringen AB med 226,3 mnkr.

Vad gäller redovisningsprinciper har anpassning skett till kommunens principer, vilket bl a innebär att obeskattade reserver fördelats på uppskjuten skatt och eget kapital.

De utdelningar som föreslås i respektive bolags årsredovisning för 2012 är LKF AB 2,3 mnkr, Lunds Kommuns Parkerings AB 0,1 mnkr samt Krafringen AB 49,4 mnkr d v s totalt 51,8 mnkr.

3.2.5. Tilläggsupplysningar

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att årsredovisningens tilläggsupplysningar uppfyller KRL:s krav och i övrigt lämnas i enlighet med god redovisningssed, innebärande att:

- Tillämpade redovisningsprinciper beskriver varje särskild redovisningsprincip och eventuella förändringar av dessa som årsredovisningens intressenter måste känna till för att rätt förstå årsredovisningens innehåll.
- Viktiga uppgifter och poster i förvaltningsberättelse, resultat- och balansräkning samt kassafloresrapport specificeras och preciseras i notupplysningar som krävs i KRL respektive RKR:s rekommendationer samt god redovisningssed i övrigt.

2013-04-10

Bengt-Åke Hägg
Projektledare

Lena Salomon
Uppdragsledare